

Hallituksen esitys Eduskunnalle Kansainvälisen merenpohjajärjestön erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan hyväksymisestä sekä laiksi sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Kingstonissa maaliskuussa 1998 tehdyn pöytäkirjan Kansainvälisen merenpohjajärjestön erioikeuksista ja vapauksista sekä lain pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.

Kansainvälisen merenpohjajärjestön erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan tarkoituksena on määrätä järjestölle tiettyjä lisäerioikeuksia ja vapauksia ja täsmentää Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen erioikeuksia ja vapauksia sekä oikeushenkilöllisyyttä koskevia määräyksiä.

Esitykseen sisältyy lakiehdotus pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Pöytäkirja tuli kansainvälisesti voimaan toukokuussa 2003, ja siihen on tähän mennessä sitoutunut 22 valtiota. Pöytäkirja tulee Suomen osalta voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä sen päivän jälkeen, jona hyväksymiskirja on talletettu. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti kun pöytäkirja tulee Suomen osalta voimaan.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT	3
1 Johdanto.....	3
2 Nykytila	3
3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset	5
4 Esityksen vaikutukset	5
5 Asian valmistelu	5
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	7
1 Pöytäkirjan sisältö ja sen suhde Suomen lainsäädäntöön	7
2 Lakiehdotuksen perustelut	13
3 Voimaantulo	13
4 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys	13
4.1 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus	13
4.2 Käsittelyjärjestys	15
LAKIEHDOTUS	16
Kansainvälisen merenpohjajärjestön erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta	16
LIITE	17

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Yhdistyneiden Kansakuntien (YK) merioikeusyleissopimus (SopS 49—50/1996), jäljempänä yleissopimus, hyväksyttiin Montego Bayssa, Jamaikalla 10 päivänä joulukuuta 1982. Yleissopimus tuli kansainvälisesti voimaan 16 päivänä marraskuuta 1994. Yleissopimukseen on tähän mennessä sitoutunut 153 valtiota. Yleissopimuksen XI osan soveltamiseen liittyvä sopimus (SopS 49—50/1996) hyväksyttiin New Yorkissa 28 päivänä heinäkuuta 1994 ja se tuli voimaan 28 päivänä heinäkuuta 1996. Sopimukseen on tähän mennessä sitoutunut 127 valtiota.

Koska sopimukset sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia ja muutenkin eduskunnan suostumusta edellyttäviä määräyksiä, ratifiointia edelsi eduskunnan hyväksyminen (HE 12/1996 vp; EV 79/1996 vp). Suomen ratifiointikirja talletettiin YK:n pääsihteerin huostaan 21 päivänä kesäkuuta 1996. Yleissopimus tuli Suomen osalta voimaan 21 päivänä heinäkuuta 1996 ja sen XI osan soveltamiseen liittyvä sopimus 28 päivänä heinäkuuta 1996.

Kansainvälinen merenpohjajärjestö perustettiin yleissopimuksen määräysten mukaisesti. Jamaikalla, Kingstonissa sijaitseva järjestö aloitti toimintansa yleissopimuksen tultua kansainvälisesti voimaan 16 päivänä marraskuuta 1994. Järjestön kautta yleissopimuksen sopimusvaltiot yleissopimuksen XI osassa ja sen soveltamiseen liittyvässä sopimuksessa järjestävät ja valvovat merenpohja-alueella harjoitettavaa toimintaa ja erityisesti merenpohja-alueen luonnonvarojen hallintoa.

Yleissopimus sisältää joitakin määräyksiä järjestön oikeudellisesta asemasta sekä järjestön ja sen yrityksen erioikeuksista ja vapauksista. Eriosoikeuksista ja vapauksista on määrätty laajemmin erillisessä pöytäkirjassa, jota nyt esitetään eduskunnan hyväksyttäväksi.

2 Nykytila

Yleissopimuksen merenpohjajärjestön erioikeuksia ja vapauksia koskevat määräykset ovat Suomessa saatettu voimaan yleissopimuksesta koskevalla voimaansaattamislailla ja

-asetuksella. Merenpohjajärjestön oikeudellisesta asemasta sekä erioikeuksista ja vapauksista on määrätty yleissopimuksen XI osan 4 osaston G alaosastossa (176–183 artikla). Yleissopimuksen 176 artiklan mukaan merenpohjajärjestö on kansainvälinen oikeushenkilö, ja sillä on sen tehtävien ja tarkoituksien täyttämiseksi tarvittava oikeustoimikelpoisuus. Sopimuksen 177 artiklan mukaan merenpohjajärjestöllä on tehtäviensä täyttämiseksi jokaisen sopimusvaltion alueella alaosastossa määrätty erioikeudet ja vapaudet. Merenpohjajärjestö sekä sen omaisuus ja varat ovat vapaita oikeudenkäynneistä, paitsi jos järjestö nimenomaisesti luopuu tästä vapaudesta jossakin tapauksessa (178 artikla). Merenpohjajärjestön omaisuus ja varat ovat siitä riippumatta, missä ne sijaitsevat ja kuka niitä hallitsee, vapaita etsinnästä, pakko-otosta, menettämisseuraamuksista, pakkolunastuksesta ja kaikista muista hallinto- tai lainsäädäntötoimiin perustuvista pakkokeinoista (179 artikla). Merenpohjajärjestön omaisuus ja varat ovat myös vapaita kaikenlaisista rajoituksista, sääntelystä, valvonnasta ja moratorioista (180 artikla). Yleissopimuksen 181 artiklan mukaan merenpohjajärjestön arkistot ovat sijainnistaan riippumatta loukkaamattomat. Omistusoikeutta ja teollisuus- ja salaisuuksia koskevia tai muita vastaavia tietoja tai henkilöstötietoja ei saa tallettaa julkisiin arkistoihin, ja jokaisen sopimusvaltion tulee antaa merenpohjajärjestölle sen virallisten tietoyhteyksien ylläpitämiseksi yhtä suotuisa kohtelu kuin muillekin kansainvälisille järjestöille. Yleissopimuksen 182 artiklan mukaan sopimusvaltioiden edustajilla, jotka osallistuvat yleiskokouksen, neuvoston tai niiden elinten kokouksiin, sekä merenpohjajärjestön pääsihteerillä ja henkilöstöllä on jokaisen sopimusvaltion alueella: a) vapaus oikeudenkäynnistä, joka johtuu heidän toiminnastaan heidän täyttäessään virkatehtäviään, ellei valtio, jota he edustavat, tai vastaavasti merenpohjajärjestö nimenomaisesti peruuta tätä vapautta yksittäistapauksissa; b) sikäli kuin he eivät ole kyseisen sopimusvaltion kansalaisia, samat vapaudet maahantulorajoituksista, ulkomaalaisten rekisteröinnistä ja kansallista palvelua koskevista velvollisuuksista.

sista ja samat valuutta- ja matkustushelpotukset kuin valtio antaa vastaavassa asemassa oleville muiden sopimusvaltioiden edustajille, virkamiehille ja toimihenkilöille.

Yleissopimuksen 183 artiklan mukaan sikäli kuin on kysymys merenpohjajärjestön virallisesta toiminnasta, sen varat ja omaisuus, tulot ja yleissopimuksen mukaiset toiminnot ja liiketoimet ovat vapaita kaikista välittömistä veroista. Järjestön viralliseen käyttöön tuotavat tai vietävät tavarat ovat vapaita kaikista tulleista. Järjestö ei ole vapaa veroista, jotka ovat ainoastaan maksuja palveluista. Kun merenpohjajärjestö ostaa itse tai sen puolesta ostetaan huomattavan kalliita tavaroita tai palveluita, jotka ovat välttämättömiä sen viralliselle toiminnalle, ja kun vero tai tulli sisältyy tavaroiden ja palveluiden hintaan, sopimusvaltiot ryhtyvät mahdollisuuksien mukaan asianmukaisiin toimiin vero- tai tullivapauden myöntämiseksi tai maksetun veron tai tullen palauttamiseksi. Tässä artiklassa myönnetyn vapautuksen perusteella maahan tuotuja tai ostettuja tavaroita ei saa vapautuksen myöntäneen sopimusvaltion alueella myydä tai luovuttaa edelleen, paitsi sopimusvaltion kanssa sovituin ehdoin. Sopimusvaltiot eivät saa periä veroa palkoista tai palkkioista tai mistään muista maksuista, joita merenpohjajärjestö maksaa pääsihteerilleen, henkilöstölleen ja sen tehtävissä toimiville asiantuntijoille, jotka eivät ole kyseisen valtion kansalaisia.

Merenpohjajärjestön yritystä koskevista erioikeuksista ja vapauksista määrätään yleissopimuksen IV liitteen 13 artiklassa. Sen 1 kappaleen mukaan tehtäviensä hoitamista varten merenpohjajärjestön yritykselle myönnetään sopimusvaltioiden alueella artiklassa määrätty asema, erioikeudet ja vapaudet. Tämän periaatteen toteuttamiseksi yritys ja sopimusvaltiot voivat tarvittaessa tehdä erityissopimuksia.

Artiklan 2 kappaleen mukaan yrityksellä on sen tehtävien ja tarkoituksien täyttämiseksi tarvittava oikeustoimikelpoisuus. Se on erityisesti toimivaltainen: a) tekemään sopimuksia ja ryhtymään yhteishankkeisiin tai muihin järjestelyihin, muun muassa valtioiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa; b) hankkimaan, vuokraamaan ja pitämään hallussaan kiinteää ja irtainta omaisuutta sekä

luovuttamaan sitä; sekä c) olemaan osapuolena oikeudenkäynnissä.

Artiklan 3 kappaleen mukaan yritystä vastaan voidaan nostaa kanne vain asianmukaisesti toimivaltaisessa tuomioistuimessa sen sopimusvaltion alueella i) jossa yrityksen toimipaikka tai tilat sijaitsevat; ii) johon yritys on nimennyt edustajan, jolla on oikeus vastaanottaa haasteita; iii) jossa yritys on tehnyt sopimuksen tavaroiden tai palveluiden toimittamisesta; iv) jossa yritys on laskenut liikkeelle arvopapereita; tai v) jossa yritys harjoittaa muuten liiketoimintaa. Yrityksen omaisuus ja varat ovat siitä riippumatta, missä ne sijaitsevat ja kuka niitä hallitsee, vapaita kaikista takavarikointi- tai täytäntöönpanotoimista, ennen kuin yritystä vastaan nostetussa jutussa on annettu lopullinen tuomio.

Artiklan 4 kappaleen mukaan yrityksen omaisuus ja varat ovat siitä riippumatta, missä ne sijaitsevat ja kuka niitä hallitsee, vapaita pakko-otosta, menettämisseuraamuksista, pakkolunastuksesta ja kaikista muista hallinto- tai lainsäädäntötoimiin perustuvista pakko-keinoista. Vastaavalla tavalla ne ovat vapaita kaikenlaisista yritystä syrjivistä rajoituksista, sääntelystä, valvonnasta ja moratorioista. Yrityksen ja sen työntekijöiden tulee noudattaa sen valtion tai alueen lakeja ja määräyksiä, jossa ne harjoittavat liike- tai muuta toimintaa. Sopimusvaltiot huolehtivat siitä, että yrityksellä on kaikki oikeudet, erioikeudet ja vapaudet, jotka ne antavat kaupallista toimintaa alueellaan harjoittaville yhteisöille. Yrityksen tulee saada nämä oikeudet, erioikeudet ja vapaudet vähintään yhtä suotuisin perustein kuin samanlaista kaupallista toimintaa harjoittavat yhteisöt. Jos sopimusvaltiot myöntävät kehitysmaille tai niiden kaupallisille yhteisöille muita erioikeuksia, yrityksen tulee saada samat erioikeudet vastaavin suosituimmuusehdoin. Sopimusvaltiot voivat myöntää yritykselle erityisiä etuja, oikeuksia, erioikeuksia ja vapauksia ilman, että niiden tarvitsee myöntää näitä muille kaupallisille yhteisöille.

Artiklan 5 kappaleen mukaan yritys neuvottelee niiden isäntämaiden kanssa, joissa sen toimipaikat ja muut tilat sijaitsevat, vapautuksen saamiseksi välillisistä ja välittömistä veroista. Artiklan 6 kappaleen mukaan jokainen sopimusvaltio ryhtyy tarpeellisiin

toimiin saattaakseen omalla lainsäädännöllään voimaan IV liitteessä esitetyt periaatteet ja ilmoittaa yritykselle, mihin nimenomaisesti toimiin se on ryhtynyt. Lisäksi artiklan 7 kappaleen mukaan yritys voi luopua sille tässä artiklassa tai 1 kappaleessa mainituissa erityissopimuksissa myönnettyistä erioikeuksista ja vapauksista siinä määrin ja sellaisilla ehdoilla kuin se päättää.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Kansainvälisen merenpohjajärjestön erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan tarkoituksena on määrätä järjestölle tiettyjä lisäerioikeuksia ja vapauksia ja täsmentää yleissopimuksen erioikeuksia ja vapauksia sekä oikeushenkilöllisyyttä koskevia määräyksiä. Pöytäkirja noudattaa valtaosin YK:n ja sen erityisjärjestöjen erioikeuksia ja vapauksia koskevia yleissopimuksia (SopS 23—24/1958), joita useimmat kansainvälisten järjestöjen vastaavat sopimukset noudattavat.

Pöytäkirjassa myönnetään erioikeuksia ja vapauksia merenpohjajärjestölle ja sen toimielimille, järjestön jäsenten edustajille, järjestön virkamiehille ja sen tehtäviä suorittaville asiantuntijoille. Esityksen tavoitteena on hankkia Suomen hyväksyntä pöytäkirjalle.

4 Esityksen vaikutukset

Kansainvälisen merenpohjajärjestön erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan tavoiteltuna vaikutuksena on täydentää yleissopimuksen määräyksiä ja määrittellä merenpohjajärjestölle ja sen toimielimille, järjestön jäsenten edustajille, järjestön virkamiehille ja järjestön tehtäviä suorittaville asiantuntijoille sellainen oikeudellinen asema ja erioikeudet ja vapaudet, jotka ovat tarpeellisia järjestöön liittyvien tehtävien riippumattoman hoitamisen kannalta.

Pöytäkirja sisältää joitakin vero- ja tullivapauksia, joiden julkistaloudelliset vaikutukset ja muut taloudelliset vaikutukset olisivat kuitenkin hyvin vähäisiä. Merenpohjajärjestöllä ei ole Suomessa sellaista toimintaa, josta olisi odotettavissa verotuloja, joten järjestön verovapaudella ja tullivapauksilla ei olisi valtion- ja kunnallistalouden kannalta merkitystä.

Merenpohjajärjestön virkamiehiä sekä merenpohjajärjestön tehtäviä suorittavia asiantuntijoita koskeva tuloverovapaus merkitsee sitä, että järjestön suomalainen henkilökunta ei olisi järjestöltä saamiensa palkkojen, palkanlisien tai kulukorvausten osalta Suomessa verovelvollinen riippumatta siitä, täytyvätkö yleiset verovelvollisuudesta vapautumista koskevat edellytykset. Näiltä osin Suomi voi menettää vähäisessä määrin verotuloja. Merenpohjajärjestön palveluksessa ei tällä hetkellä ole suomalaisia. Pöytäkirjalla ei ole vaikutusta viranomaisten tehtäviin eikä organisaatioihin. Pöytäkirjan erioikeudet ja vapaudet koskisivat käytännössä hyvin rajattua henkilöpiiriä. Siinä määritellyt henkilöt asetettaisiin muihin Suomen oikeudenkäyttöpiirissä oleviin henkilöihin nähden edullisempaan asemaan. Erityisasema olisi kuitenkin rajoitettu toimintaan, joka liittyy järjestön tehtävien suorittamiseen ja vastaisi muille kansainvälisissä järjestöissä toimiville henkilöille myönnettäviä erioikeuksia ja vapauksia.

5 Asian valmistelu

Yleissopimuksen hyväksynyt YK:n III merioikeuskonferenssi (1973–1982) hyväksyi myös päätöslauselman I, jolla perustettiin sopimuksen allekirjoittaneiden ja siihen liittyneiden maiden muodostama valmistelutoimikunta. Merioikeuskonferenssin loppuasiakirjan allekirjoittaneet valtiot saivat osallistua huomioitsijoina toimikunnan toimintaan. Valmistelutoimikunnan tehtävänä oli päätöslauselman mukaan laatia luonnoksia merenpohjajärjestön toiminnan käynnistämiseksi tarvittaviksi säännöiksi. Toimikunta esitti järjestölle sen ensimmäisessä istunnossa elokuussa 1995 lopullisen pöytäkirjaluonnoksen järjestön erioikeuksista ja vapauksista. Järjestön yleiskokous perusti ensimmäisessä istunnossaan työryhmän tarkastelemaan tätä luonnosta. Järjestön kolmannessa istunnossa elokuussa 1997 työryhmä esitti luonnoksen, joka täydentää yleissopimuksessa määrättyjä erioikeuksia ja vapauksia ja perustuu pitkälti YK:n ja sen erityisjärjestöjen erioikeuksia ja vapauksia koskeviin yleissopimuksiin.

Merenpohjajärjestön yleiskokous hyväksyi konsensuksella järjestön erioikeuksia ja va-

pauksia koskevan pöytäkirjan 27 maaliskuuta 1998. Pöytäkirja avattiin allekirjoittamista varten kaikille merenpohjajärjestön jäsenille järjestön päämajassa Kingstonissa, Jamaikalla, 17 päivästä 28 päivään elokuuta 1998 ja sen jälkeen 16 päivään elokuuta 2000 saakka YK:n päämajassa New Yorkissa. Pöytäkirja tuli kansainvälisesti voimaan 31 päivänä toukokuuta 2003, ja siihen on tähän mennessä sitoutunut 22 valtiota.

Suomi allekirjoitti pöytäkirjan 31 päivänä

maaliskuuta 1999. Pöytäkirjasta pyydettiin ennen sen allekirjoittamista lausunnot oikeusministeriöltä, sisäasiainministeriöltä ja valtiovarainministeriöltä.

Hallituksen esitys on laadittu virkатыönä ulkoasiainministeriössä. Esityksestä on pyydetty lausunnot oikeusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, sisäasiainministeriöltä sekä sosiaali- ja terveysministeriöltä. Lausunnoissa esitetyt näkemykset on otettu huomioon esitystä viimeisteltäessä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Pöytäkirjan sisältö ja sen suhde Suomen lainsäädäntöön

Johdanto. Pöytäkirjan johdannossa sopimusvaltiot ottavat huomioon, että Kansainvälinen merenpohjajärjestö on perustettu yleissopimuksella ja palauttavat mieliin, että yleissopimuksen 176 artiklassa määrätään, että merenpohjajärjestöllä on kansainvälisen oikeushenkilön asema ja järjestön tehtävien ja tarkoituksien täyttämiseksi tarvittava oikeustoimikelpoisuus. Sopimusvaltiot ottavat huomioon, että yleissopimuksen 177 artiklassa määrätään, että merenpohjajärjestöllä on yleissopimuksen jokaisen sopimusvaltion alueella erioikeudet ja vapaudet, joista määrätään yleissopimuksen XI osan 4 osaston G alaosastossa ja että merenpohjajärjestön yrityksen erioikeudet ja vapaudet ovat ne, joista määrätään IV liitteen 13 artiklassa. Lisäksi sopimusvaltiot tunnustavat, että tietyt lisäerioikeudet ja -vapaudet ovat tarpeen merenpohjajärjestön tehtävien hoitamiseksi.

1 artikla. Määritelmät. Pöytäkirjan 1 artiklassa määritellään seuraavat pöytäkirjassa käytetyt keskeiset käsitteet: merenpohjajärjestö, yleissopimus, sopimus, merenpohjajärjestön yritys, merenpohjajärjestön jäsen, edustajat ja pääsihteeri. Euroopan yhteisö on merenpohjajärjestön jäsen.

2 artikla. Yleismääräys. Artiklan mukaan merenpohjajärjestölle ja sen yritykselle yleissopimuksen XI osan 4 osaston G alaosastossa ja IV liitteen 13 artiklassa erikseen myönnettyjä oikeudellista asemaa, erioikeuksia ja vapauksia loukkaamatta kaikki pöytäkirjan sopimusvaltiot myöntävät merenpohjajärjestölle ja sen toimielimille, merenpohjajärjestön jäsenten edustajille, merenpohjajärjestön virkamiehille ja sen tehtäviä suorittaville asiantuntijoille sellaiset erioikeudet ja vapaudet, joista määrätään tässä pöytäkirjassa.

3 artikla. Merenpohjajärjestön oikeushenkilöllisyys. Artiklan mukaan merenpohjajärjestö on oikeushenkilö, jolla on oikeustoimikelpoisuus tehdä sopimuksia, hankkia ja luovuttaa kiinteää ja irtainta omaisuutta, sekä olla osapuolena oikeudenkäyntitoimissa.

Yhteisön, organisaation tai vastaavan oikeushenkilöllisyydestä sekä siihen liittyvästä

oikeuskelpoisuudesta ja oikeudellisesta toimintakyvystä säädetään Suomessa lailla. Tällaisia säännöksiä sisältyy esimerkiksi yhdistyslakiin (503/1989), lakiin avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä (389/1988), osakeyhtiölakiin (734/1978), osuuskuntalakiin (1488/2001) ja säätiölakiin (109/1930).

Suomessa ei ole kansainvälisten järjestöjen oikeushenkilöllisyyttä koskevaa yleistä lainsäädäntöä vaan kansainvälisten järjestöjen oikeushenkilöllisyydestä ja oikeustoimikelpoisuudesta säädetään yleensä blankettilailla, jolla saatetaan voimaan kyseessä olevan järjestön perustamisesta tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset, mukaan lukien kyseisen järjestön oikeushenkilöllisyyttä koskeva määräys. Tällainen laki on myös jo voimassa oleva laki Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen ja sen XI osan soveltamiseen liittyvän sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä (524/1996).

4 artikla. Merenpohjajärjestön toimitilojen loukkaamattomuus. Artiklan mukaan merenpohjajärjestön toimitilat ovat loukkaamattomat. Artiklan määräys poikkeaa Suomessa voimassa olevasta lainsäädännöstä. Paikkaan kohdistuvasta etsinnästä säädetään pakkokeinolain (450/1987) 5 luvussa.

5 artikla. Merenpohjajärjestön taloudelliset helpotukset. Artiklan 1 kappaleen mukaan merenpohjajärjestö voi vapaasti rahaliikennettä koskevien valvonta- ja sääntelymääräysten sekä maksuaikarajajoitusten estämättä hankkia, pitää hallussaan ja luovuttaa mitä tahansa valuuttaa. Lisäksi järjestö voi pitää hallussaan varoja, arvopapereita, kultaa ja jalometalleja ja pitää tilejä missä rahalajissa tahansa, sekä siirtää varojaan, arvopapereitaan, kultaansa tai valuuttojaan maasta toiseen tai jonkin maan sisällä sekä vaihtaa jonkin hallussaan olevan valuutan mihin tahansa toiseen valuuttaan. Artiklan 2 kappaleen mukaan merenpohjajärjestön on otettava huomioon kaikki merenpohjajärjestön jonkin jäsenen hallituksen sille tekemät esitykset käytäessään 1 kappaleen mukaisia oikeuksiaan, mikäli merenpohjajärjestö katsoo sen olevan mahdollista etujaan vahingoittamatta.

Euroopan unionin jäsenyydestä johtuen ra-

hapolitiikka ei pääsääntöisesti enää kuulu Suomen toimivaltaan. Artiklan määräykset poikkeavat kuitenkin ainakin valmiuslaissa säädetyistä valvontaa ja säännöstelyä poikkeusoloissa koskevista säännöksistä.

6 artikla. *Lippu ja tunnus.* Artiklan mukaan merenpohjajärjestöllä on oikeus pitää esillä lippuaan ja tunnustaan toimitiloissaan ja virkakäyttöön tarkoitetuissa ajoneuvoissaan.

7 artikla. *Merenpohjajärjestön jäsenten edustajat.* Artiklan 1 kappaleen mukaan merenpohjajärjestön jäsenten edustajat, jotka osallistuvat merenpohjajärjestön koolle kutsuun kokouksiin ovat virkatehtäviään suorittaessaan ja kokouspaikalle matkustaessaan ja sieltä poistuessaan oikeutettuja kappaleessa lueteltuihin erioikeuksiin ja vapauksiin. Heillä on vapautus lainkäytöstä tehtäviensä hoitamiseen liittyvien suullisten ja kirjallisten lausuntojen ja kaikkien toimenpiteiden osalta, paitsi siltä osin kuin jäsen, jonka puolesta edustaja toimii, nimenomaan luopuu kyseisestä vapautuksesta tietyssä tapauksessa. Edustajia ei saa pidättää tai vangita ja heillä on samat vapaudet ja helpotukset henkilökohtaisten matkatavaroidensa suhteen kuin myönnetään diplomaattisille edustajille. Edustajien kaikki asiakirjat ovat loukkaamattomat ja heillä on oikeus käyttää salakirjoitusta ja vastaanottaa asiakirjoja ja kirjeenvaihtoa kuriirin välityksellä tai sinetöidyissä säkeissä. Edustajat ja heidän puolisonsa nauttivat vapautuksesta maahanmuuttoa koskevista rajoituksista ja ulkomaalaisten rekisteröintiä koskevista vaatimuksista sekä kansallisista palvelusvelvoitteista siinä valtiossa, jonka alueella he ovat käymässä tai jonka kautta he kulkevat virkatehtäviensä hoidon yhteydessä. Edustajilla on lisäksi samat helpotukset valuutanvaihtorajoitusten suhteen kuin vastaavanarvoisilla vieraiden valtioiden hallitusten edustajilla tilapäisten virkatehtävien yhteydessä.

Artiklan 2 kappaleessa määrätään, että edustajien vapautus lainkäytöstä on jatkuvasti voimassa kaikkien heidän tehtäviensä hoitamiseen liittyvien toimenpiteiden osalta senkin jälkeen, kun kyseiset henkilöt ovat lakanneet toimimasta merenpohjajärjestön jäsenten edustajina. Tällä varmistetaan se, että merenpohjajärjestön jäsenten edustajilla on

täydellinen sananvapaus ja riippumattomuus tehtäviensä hoitamisessa.

Artiklan 3 kappaleen mukaan ajanjaksoja, joiden aikana merenpohjajärjestön kokouksiin osallistuvat merenpohjajärjestön jäsenten edustajat ovat järjestön jonkin jäsenen alueella tehtäviensä hoitamista varten, ei katsota asuinjaksoiksi silloin, kun jonkin veron määräytyminen riippuu asuinpaikasta.

Artiklan 4 kappaleessa määrätään velvollisuudesta luopua tietyissä tilanteissa edustajille myönnettyistä erioikeuksista ja vapauksista. Kappaleessa korostetaan, että erioikeuksia ja vapauksia ei myönnetä edustajille heidän henkilökohtaiseksi hyödykseen, vaan sen turvaamiseksi, että edustajat voivat hoitaa merenpohjajärjestöä koskevat tehtävänsä riippumattomasti. Tästä syystä merenpohjajärjestön jäsenellä ei ole pelkästään oikeus vaan myös velvollisuus luopua edustajalleen myönnetystä vapautuksesta aina, kun vapautus jäsenen mielestä haittaisi oikeudenkäyttöä ja vapautuksesta voidaan luopua haittaamatta sitä tarkoitusta, jota varten se on myönnetty.

Artiklan 5 kappaleen mukaan merenpohjajärjestön jäsenten edustajien omistamilla tai käyttämällä ajoneuvoilla tulee olla vakuutus kolmansille aiheutuvien vahinkojen varalta sen valtion lainsäädännön ja määräysten mukaisesti, jossa ajoneuvoa käytetään.

Artiklan 6 kappaleen mukaan artiklan 1-3 kappaleen määräyksiä ei sovelleta edustajan ja sen merenpohjajärjestön jäsenen viranomaisen välillä, jonka kansalainen hän on tai jonka edustaja hän on tai on ollut.

Artiklan 1-3 kappaleen määräykset poikkeavat monilta kohdin Suomessa voimassa olevasta lainsäädännöstä, joita selostetaan myös edellä 5 artiklan perustelujen yhteydessä. Artiklan 1 kappaleen a kohdassa määrätty vapautus lainkäytöstä merkitsee poikkeusta siviili-, rikos- ja hallinto-oikeudellisesta tuomiovallasta Suomen lainkäyttöpiirissä. Artiklan 1 kappaleen b kohdassa määrätään vangitsemista ja pidättämistä koskevasta vapautuksesta. Määräys poikkeaa pakkokeinolain säännöksistä. Samassa kohdassa määrätään vapauksista ja helpotuksista henkilökohtaisten matkatavaroiden suhteen. Artiklan 1 kappaleen b, d (diplomaattikuriirit ja -säkit) ja f kohdan määräykset laajentavat diplomaattisia suhteita koskevan Wienin yleisso-

pimuksen (SopS 3—5/1970) soveltamisalaa. Saman kappaleen c kohdassa määrätty asiakirjojen loukkaamattomuus poikkeaa Suomen lainsäädännöstä muun muassa takavarikon ja paikkaan kohdistuvan etsinnän osalta. Artiklan 1 kappaleen e kohdan määräykset koskevat ulkomaalaisten maahantuloa Suomeen. Voimassa olevan lainsäädännön mukaan maahantulon yhteydessä ei sovelleta erityisiä rajoituksia tai esimerkiksi kiintiömenettelyä, eikä myöskään mitään varsinaista rekisteröintivelvoitetta. Ulkomaalaislain (301/2004) 130 §:n 3 momentin mukaan sisäasiainministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä maahantulon jälkeisestä ilmoittautumisvelvollisuudesta. Tällaista asetusta ei ole toistaiseksi annettu. Asetuksen valmistelussa tulee ottaa huomioon kansainväliset sopimusvelvoitteet, joiden vuoksi ei ole perusteltua edellyttää ilmoittautumista tietyiltä henkilöiltä. Artiklan 1 kappaleen e kohdassa määrätään myös kansallisiin palvelusvelvoitteisiin liittyvistä vapauksista, jotka poikkeavat Suomessa asuvan työvoiman käyttöä koskevista valmiuslain säännöksistä.

Artiklan 2 kappaleessa määrätty vapautus lainkäytöstä merkitsee poikkeusta siviili-, rikos- ja hallinto-oikeudellisesta tuomiovallasta Suomen lainkäyttöpiirissä.

Artiklassa tarkoitettuihin henkilöihin voivat tulla sovellettaviksi myös kansainvälisiä konferensseja ja erityisedustustoja koskevista erioikeuksista ja vapauksista annettu laki (572/1973) ja asetus (728/1973), jos kysymyksessä on Suomen hallituksen kutsusta tai suostumuksella Suomessa pidettävä valtoiden välinen konferenssi. Laki sisältää maahantuloa ja valuuttamääräyksiä koskevia artiklan 1 kappaleen e ja f kohdan määräyksiä lukuun ottamatta vastaavat erioikeudet ja vapaudet kuin tämä artikla.

8 artikla. Virkamiehet. Artiklan 1 kappaleen mukaan pääsihteeri määrää ne virkamiesluokat, joihin tämän artiklan 2 kappaleen määräyksiä sovelletaan ja esittää nämä luokat yleiskokouksen vahvistettavaksi. Tämän jälkeen luokat annetaan tiedoksi merenpohjajärjestön kaikkien jäsenten hallituksille. Näihin luokkiin kuuluvien virkamiesten nimet ilmoitetaan aika ajoin merenpohjajärjestön jäsenten hallituksille.

Artiklan 2 kappaleen mukaan merenpohja-

järjestön virkamiehet on kansallisuudesta riippumatta vapautettu lainkäytöstä virkatehtäviensä hoitamiseen liittyvien suullisten ja kirjallisten lausuntojen ja kaikkien toimenpiteiden osalta, sekä pidättämisestä ja vangitsemisesta virkatehtäviensä hoitamiseen liittyvien toimenpiteiden osalta. Heidät on vapautettu merenpohjajärjestön maksamiin palkkoihin ja palkkioihin sekä muihin merenpohjajärjestön suorittamiin maksuihin kohdistuvasta verotuksesta sekä kansallisista palvelusvelvoitteista siten, että valtioissa, joiden kansalaisia he ovat, kyseinen vapautus rajoitetaan koskemaan niitä merenpohjajärjestön virkamiehiä, joiden nimet on heidän tehtäviensä perusteella kirjattu pääsihteerin kokoamaan ja kyseisen valtion hyväksymään luetteloon. Mikäli merenpohjajärjestön muita virkamiehiä kutsutaan palvelukseen, kyseinen valtio myöntää pääsihteerin pyynnöstä niin pitkän väliaikaisen lykkäyksen kyseisten virkamiesten palvelukseen kutsumiseen kuin on tarpeen tärkeän työn jatkumisen keskeytymisen välttämiseksi. Lisäksi virkamiehet on vapautettu itsensä sekä puolisonsa ja elätettävänään olevien perheenjäsentensä osalta maahanmuutorajoituksista ja ulkomaalaisten rekisteröinnistä. Virkamiehet on oikeutettu saamaan samat erioikeudet valuutanvaihdon osalta kuin myönnetään vastaavanarvoisille diplomaattisten edustustojen virkamiehille kysymyksessä olevassa maassa, sekä tuomaan maahan tullivapaasti huonekalunsa ja muun irtaimen omaisuutensa ryhtyessään ensimmäistä kertaa hoitamaan tehtävänsä kyseisessä maassa. Heidät on myös vapautettu henkilökohtaisten matkatavaroidensa tarkastuksesta, ellei ole painavia perusteita epäillä matkatavaroiden sisältävän sellaisia tavaroita, joita ei ole tarkoitettu henkilökohtaiseen käyttöön, tai tavaroita, joiden tuonti tai vienti on kielletty lailla tai kyseisen sopimusvaltion karanteenimääräysten alasta; tällaisessa tapauksessa tarkastus suoritetaan kyseisen virkamiehen läsnä ollessa ja virallisten matkatavaroiden osalta pääsihteerin tai tämän valtuuttaman edustajan läsnä ollessa. Virkamiehet on myös oikeutettu itsensä ja puolisonsa sekä elätettävänään olevien perheenjäsentensä osalta samoihin kotiuttamistuihin kansainvälisten kriisitilanteiden aikana kuin myönnetään diplomaattisille edustajille.

Artiklan 3 kappaleen mukaan 2 kappaleessa määrättyjen erioikeuksien ja vapauksien lisäksi pääsihteerille ja hänen poissaolonsa aikana sijaisena toimivalle virkamiehelle sekä merenpohjajärjestön yrityksen pääjohtajalle samoin kuin heidän puolisoilleen ja alaikäisille lapsilleen myönnetään ne erioikeudet ja vapaudet, edut ja helpotukset, jotka myönnetään kansainvälisen oikeuden mukaan diplomaattisille edustajille.

Artiklan 4 kappaleen mukaan erioikeuksia ja vapauksia ei myönnetä virkamiehille heidän henkilökohtaiseksi hyödykseen vaan heidän merenpohjajärjestöä koskevien toimiensa riippumattoman harjoittamisen turvaamiseksi. Pääsihteerillä on oikeus ja velvollisuus luopua kenelle tahansa virkamiehelle myönnetystä vapautuksesta, jos vapautus pääsihteerin käsityksen mukaan estäisi oikeuden toteutumista ja vapautuksesta voidaan luopua vahingoittamatta merenpohjajärjestön etuja. Kun kysymys on pääsihteeristä, yleiskokouksella on oikeus luopua vapautuksesta.

Artiklan 5 kappaleen mukaan merenpohjajärjestö toimii kaikkina aikoina yhteistyössä merenpohjajärjestön jäsenten asianomaisten viranomaisten kanssa helpottaakseen asianmukaista oikeudenkäyttöä, turvatakseen poliisimääräysten noudattamisen ja estääkseen kaikki väärinkäytökset liittyen tässä artiklassa mainittuihin erioikeuksiin, vapauksiin ja helpotuksiin. Lisäksi artiklan 6 kappaleessa merenpohjajärjestön virkamiesten omistamilla tai käyttämillä ajoneuvoilla edellytetään olevan vakuutus kolmansille aiheutuvien vahinkojen varalta kyseisen valtion lakien ja määräysten mukaisesti.

Artiklan määräykset poikkeavat monilta kohdilta Suomessa voimassa olevasta lainsäädännöstä, jota selostetaan myös edellä 7 artiklan yhteydessä. Artiklan 2 kappaleen a kohdassa määrätty oikeudellinen koskemattomuus merkitsee poikkeusta siviili-, rikos- ja hallinto-oikeudellisesta tuomiovallasta Suomen lainkäyttöpiirissä. Kappaleen b kohdassa määrätään vangitsemista ja pidättämisestä koskevasta vapautuksesta. Määräys poikkeaa pakkokeinolain säännöksistä. Tuloverotusta koskevat 2 kappaleen c kohdan määräykset poikkeavat tuloverolain (1535/1992) säännöksistä. Kappaleen d kohdassa määrätään

kansallisiin palvelusvelvoitteisiin liittyvistä vapauksista, jotka poikkeavat Suomessa asuvan työvoiman käyttöä koskevista valmiuslain säännöksistä. Artiklan 2 kappaleen d kohdan vapautus kansallisista palvelusvelvoitteista poikkeaa 7 artiklan 1 kappaleen e kohdan määräyksestä. Määräyksen on katsottava koskevan myös maanpuolustusvelvollisuutta ja merkitsevän poikkeusta myös asevelvollisuuslaista (452/1950). Perustuslain 127 §:n 1 momentti edellyttää, että maanpuolustusvelvollisuudesta säädetään lailla.

Artiklan 2 kappaleen e kohdan määräykset koskevat ulkomaalaisten maahantuloa Suomeen. Tähän soveltuu mitä on selostettu edellä 7 artiklan 1 kappaleen e kohdassa. Kappaleen f ja i kohdan määräykset laajentavat diplomaattisia suhteita koskevan Wienin yleissopimuksen lailla hyväksytyjen määräysten soveltamisalaa. Kappaleen g kohdassa tarkoitettu tullivapaa maahantuonti poikkeaa tullilain (1466/1994) säännöksistä. Yhteisön tullittomuusjärjestelyn luomisesta annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 918/83 133 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan jäsenvaltiot voivat myöntää tullittomuuden, joka kuuluu kansainvälisten sopimusten, joiden sopimuspuolena on kolmas maa tai kansainvälinen järjestö, nojalla tavanomaisesti myönnettyihin etuoikeuksiin. Asetuksen 134 artiklan mukaan jäsenvaltion on kuitenkin toimitettava komissiolle tiedoksi tällaisen sopimuksen tullisäännökset. Kappaleen h kohdassa vapautetaan lähtökohtaisesti henkilökohtaisten matkatavaroiden tarkastuksesta. Myös tämä määräys poikkeaa tullilain säännöksistä.

Artiklan 3 kappaleen määräykset laajentavat diplomaattisia suhteita koskevan Wienin yleissopimuksen soveltamisalaa.

9 artikla. *Merenpohjajärjestön tehtäviä suorittavat asiantuntijat.* Artiklan mukaan merenpohjajärjestön toimeksiannosta tehtäviä suorittaville asiantuntijoille eli muille kuin 8 artiklassa tarkoitetuille virkamiehille myönnetään heidän tehtäviensä riippumattoman suorittamisen kannalta tarpeelliset erioikeudet ja vapaudet tehtävien suorittamisen ajaksi, tehtäviin liittyvän matkustamiseen käytetty aika mukaan lukien. Erityisesti heille myönnetään vapautus pidättämisestä ja vangitsemisesta sekä henkilökohtaisten mat-

katavaroiden takavarikoimisesta, kuten myös vapautus lainkäytöstä tehtäviensä hoitamiseen liittyvien suullisten ja kirjallisten lausuntojen ja toimenpiteiden osalta. Edellä mainittu vapautus on jatkuvasti voimassa senkin jälkeen, kun kyseiset henkilöt ovat lakanneet toimimasta merenpohjajärjestön tehtävissä. Asiantuntijoille myönnetään kaikkien asiakirjojen loukkaamattomuus sekä oikeus käyttää salakirjoitusta ja vastaanottaa asiakirjoja ja kirjeenvaihtoa kuriirin välityksellä tai sinetöidyissä säkeissä yhteydenpidossaan merenpohjajärjestöön. Heille myönnetään myös vapautus merenpohjajärjestön maksamiin palkkoihin ja palkkioihin sekä muihin merenpohjajärjestön suorittamiin maksuihin kohdistuvasta verotuksesta. Tätä määräystä ei sovelleta asiantuntijan ja sen merenpohjajärjestön jäsenen välillä, jonka kansalainen asiantuntija on. Lisäksi asiantuntijoille myönnetään samat helpotukset valuutan ja vaihtorajoitusten suhteen kuin myönnetään tilapäisissä virallisissa tehtävissä oleville vieraiden hallitusten edustajille.

Artiklan 2 kappaleen mukaan erioikeuksia ja vapauksia ei myönnetä asiantuntijoille heidän henkilökohtaiseksi hyödykseen vaan heidän merenpohjajärjestöä koskevien toimiensa riippumattoman harjoittamisen turvaamiseksi. Pääsihteerillä on oikeus ja velvollisuus luopua kenelle tahansa asiantuntijalle myönnetystä vapautuksesta, jos vapautus pääsihteerin käsityksen mukaan estäisi oikeuden toteutumista ja vapautuksesta voidaan luopua vahingoittamatta merenpohjajärjestön etuja.

Määräysten suhde Suomen lainsäädäntöön ilmenee edellä 7 ja 8 artiklan yhteydessä esitetyistä perusteluista.

10 artikla. *Lakien ja määräysten noudattaminen.* Artiklan mukaan erioikeuksiaan ja vapauksiaan loukkaamatta kaikilla 7, 8 ja 9 artiklassa tarkoitetuilla henkilöillä on velvollisuus kunnioittaa merenpohjajärjestön sen jäsenen lakeja ja määräyksiä, jonka alueella he ovat merenpohjajärjestön tehtävissä tai jonka alueen läpi he näihin tehtäviin liittyen kulkevat. Heillä on myös velvollisuus olla puuttumatta kyseisen jäsenen sisäisiin asioihin.

11 artikla. *Laissez passer -todistukset ja viisumit.* Artiklan 1 kappale velvoittaa sopi-

musvaltiot tunnustamaan ja hyväksymään laillisiksi matkustusasiakirjoiksi YK:n laissez passer -todistukset, jotka on myönnetty merenpohjajärjestön virkamiehille. Tämä ei vaikuta merenpohjajärjestön mahdollisuuteen myöntää omia matkustusasiakirjoja. Kappaleen 2 mukaan merenpohjajärjestön virkamiesten viisumihakemukset (siltoin kun viisumia edellytetään) on käsiteltävä mahdollisimman nopeasti. Niiden merenpohjajärjestön virkamiesten viisumihakemuksiin (siltoin kun viisumia edellytetään), joilla on YK:n laissez passer -todistus, tulee liittää asiakirja, joka vahvistaa heidän matkustavan merenpohjajärjestön virkatehtävissä.

Artiklan 1 kappaleen määräys liittyy perustuslain 9 §:n 4 momentissa tarkoitettuun ulkomaalaisen oikeuteen tulla Suomeen, josta säädetään lailla. Ulkomaalaislain 11 §:n mukaan ulkomaalaisen maahantulo edellyttää muun muassa, että hänellä on voimassa oleva vaadittava rajanylitykseen oikeuttava matkustusasiakirja. Passin korvaavasta asiakirjasta säädetään ulkomaalaislain 15 §:n 1 ja 2 momentissa. Passin asemesta maahantuloon ja maassa oleskeluun oikeuttavaksi asiakirjaksi voidaan hyväksyä myös muu tietyt vaatimukset täyttävä asiakirja mainitun pykälän mukaisesti. Käytännössä asiasta säädetään ulkoasiainministeriön asetuksella.

Artiklan 2 kappaleen määräykset liittyvät perustuslain 9 §:n 4 momentissa tarkoitettuun ulkomaalaisen oikeuteen tulla Suomeen ja oleskella maassa.

12 artikla. *Päämajasopimuksen ja tämän pöytäkirjan välinen suhde.* Artiklan mukaan pöytäkirjan määräykset täydentävät päämajasopimuksen määräyksiä. Siinä määrin kuin jokin tämän pöytäkirjan määräys liittyy samaan asiaan, päämajasopimuksen ja pöytäkirjan määräykset katsotaan mahdollisuuksien mukaan toisiaan täydentäviksi siten, että molempia määräyksiä sovelletaan eikä kumpikaan määräys heikennä toisen vaikutusta. Ristiriitatapauksessa päämajasopimuksen määräykset ovat ensisijaisia.

13 artikla. *Lisäsopimukset.* Artiklan mukaan pöytäkirja ei millään tavoin rajoita tai haittaa erioikeuksia ja vapauksia, jotka jokin merenpohjajärjestön jäsen on myöntänyt tai saattaa tämän jälkeen myöntää merenpohjajärjestölle siitä syystä, että merenpohjajärjes-

tön päämaja tai aluekeskus tai –toimisto sijaitsee kyseisen jäsenen alueella. Tämän pöytäkirjan ei katsota estävän lisäsopimusten tekemistä merenpohjajärjestön ja merenpohjajärjestön jonkin jäsenen välillä.

14 artikla. Riitojen ratkaiseminen. Artiklan 1 kappaleen mukaan merenpohjajärjestö antaa pöytäkirjan nojalla myönnettyjen erioikeuksien ja vapauksien täytäntöönpanon osalta tarkoituksenmukaiset määräykset yksityisoikeudellisten riitojen ratkaisemiseksi, joiden osapuolena merenpohjajärjestö on, sekä sellaisten riitojen ratkaisemiseksi, joissa on mukana merenpohjajärjestön virkamies tai merenpohjajärjestön tehtäviä suorittava asiantuntija, jolla on virallisen asemansa takia vapauksia, jollei pääsihteeri ole luopunut vapauksista. Kappaleessa 2 määrätään riitojenratkaisumenetelmistä pöytäkirjan tulkintaa tai soveltamista koskevien merenpohjajärjestön ja sen jäsenten välisten riitojen osalta. Saman kappaleen mukaan kaikki pöytäkirjan tulkintaa tai soveltamista koskevat riidat, joita ei ole ratkaistu neuvotteluteitse tai muulla sovitulla ratkaisutavalla kolmen kuukauden kuluessa jonkin riidan osapuolen sitä pyydettyä, saatetaan jomman kumman riidan osapuolen pyynnöstä kolmen välimiehen muodostaman välimiesoikeuden lopullisesti ja sitovasti ratkaistavaksi. Yhden välimiehen nimeää pääsihteeri, toisen riidan toinen osapuoli ja kolmannen välimiehen, joka toimii välimiesoikeuden puheenjohtajana, valitsevat kaksi ensin mainittua välimiestä. Jollei jompikumpi osapuoli ole nimittänyt välimiestä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun toinen osapuoli on nimittänyt oman välimiehensä, Kansainvälisen merioikeustuomioistuimen puheenjohtaja suorittaa nimittämisen. Elleivät kaksi ensin mainittua välimiestä onnistu sopimaan kolmannen välimiehen nimeämisestä kolmen kuukauden kuluessa heidän nimittämisenä jälkeen, Kansainvälisen merioikeustuomioistuimen presidentti valitsee kolmannen välimiehen pääsihteerin tai riidan toisen osapuolen pyynnöstä.

15 artikla. Allekirjoittaminen. Pöytäkirja oli artiklan mukaan avoimena allekirjoittamista varten kaikille merenpohjajärjestön jäsenille merenpohjajärjestön päämajassa Kingstonissa, Jamaikalla, 17 päivästä elokuuta 1998 lähtien 28 päivään elokuuta 1998 saakka ja

sen jälkeen 16 päivään elokuuta 2000 saakka YK:n päämajassa New Yorkissa.

16 artikla. Ratifiointi. Artiklan mukaan pöytäkirja on ratifioitava tai hyväksyttävä. Ratifioimis- ja hyväksymiskirjat talletetaan YK:n pääsihteerin huostaan.

17 artikla. Liittyminen. Artiklan mukaan pöytäkirja on avoimena liittymistä varten kaikille merenpohjajärjestön jäsenille. Myös liittymiskirjat talletetaan YK:n pääsihteerin huostaan.

18 artikla. Voimaantulo. Pöytäkirja tulee artiklan 1 kappaleen mukaisesti voimaan 30 päivän kuluttua kymmenennen ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan tallettamisen jälkeen. Pöytäkirja tuli kansainvälisesti voimaan 31 päivänä maaliskuuta 2003. Kappaleen 2 mukaan kunkin sellaisen merenpohjajärjestön jäsenen osalta, joka ratifioi tai hyväksyy pöytäkirjan tai liittyy siihen kymmenennen ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan tallettamisen jälkeen, pöytäkirja tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä kyseisen jäsenen ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan tallettamisen jälkeen.

19 artikla. Väliaikainen soveltaminen. Artiklan mukaan valtio, joka aikoo ratifioida tai hyväksyä pöytäkirjan tai liittyä siihen, voi milloin tahansa ilmoittaa tallettajalle, että se soveltaa pöytäkirjaa väliaikaisesti korkeintaan kahden vuoden ajan.

20 artikla. Irtisanominen. Sopimusvaltio voi 1 kappaleen mukaan irtisanoa pöytäkirjan YK:n pääsihteerille osoitetulla kirjallisella ilmoituksella. Irtisanominen tulee voimaan vuoden kuluttua ilmoituksen vastaanottamispäivästä, jollei ilmoituksessa määrätä myöhempää voimaantulopäivää. Artiklan 2 kappaleessa määrätään, että irtisanominen ei vaikuta millään tavalla sopimusvaltion velvollisuuteen täyttää sellaiset pöytäkirjaan sisältyvät velvoitteensa, jotka se olisi velvollinen täyttämään kansainvälisen oikeuden nojalla pöytäkirjasta riippumatta.

21 artikla. Tallettaja. Artiklan mukaan YK:n pääsihteeri toimii pöytäkirjan tallettajana.

22 artikla. Todistusvoimaiset tekstit. Artiklassa määrätään, että pöytäkirjan arabian-, englannin-, espanjan-, kiinan-, ranskan- ja venäjänkieliset tekstit ovat yhtä todistusvoimaisia.

2 Lakiehdotuksen perustelut

1 §. Lain 1 § sisältää tavanomaisen blankettilain säännöksen, jolla saatetaan voimaan lailla ne pöytäkirjan määräykset, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan. Lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä selostetaan jäljempänä eduskunnan suostumuksen tarpeellisuutta ja käsittelyjärjestystä koskevassa jaksossa.

2 §. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti kuin pöytäkirja tulee voimaan Suomen osalta.

3 Voimaantulo

Kansainvälisen merenpohjajärjestön erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan 18 artiklan mukaan pöytäkirja tulee kansainvälisesti voimaan kolmenkymmenen päivän kuluttua sen päivän jälkeen, jona kymmenes ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirja on talletettu YK:n pääsihteerin huostaan. Sellaisen merenpohjajärjestön jäsenen osalta, joka ratifioi tai hyväksyy pöytäkirjan tai liittyy siihen sen jälkeen, kun kymmenes ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirja on talletettu, pöytäkirja tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä sen päivän jälkeen, jona kyseisen jäsenen ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirja on talletettu.

Pöytäkirja tuli kansainvälisesti voimaan 31 päivänä maaliskuuta 2003 ja sen on tähän mennessä ratifioinut tai hyväksynyt kaikkiaan 22 valtiota. Pöytäkirja tulee Suomen osalta voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä sen päivän jälkeen, kun hyväksymiskirja on talletettu YK:n pääsihteerin huostaan.

4 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys

4.1 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Perustuslain 94 §:n 1 momentin mukaan eduskunta hyväksyy muun muassa sellaiset valtiosopimukset ja muut kansainväliset vel-

voitteet, jotka sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Eduskunnan perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön mukaan perustuslaissa tarkoitettu eduskunnan hyväksymistoimivalta kattaa kaikki aineelliselta luonteeltaan lain alaan kuuluvat kansainvälisen velvoitteen määräykset. Sopimuksen määräykset on luettava lainsäädännön alaan, 1) jos määräys koskee jonkin perustuslaissa turvattun perusoikeuden käyttämistä tai rajoittamista, 2) jos määräys muutoin koskee yksilön oikeuksien tai velvollisuuksien perusteita, 3) jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on perustuslain mukaan säädettävä lailla taikka 4) jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on voimassa lain säännöksiä tai 5) siitä on Suomessa vallitsevan käsityksen mukaan säädettävä lailla. Kysymykseen ei vaikuta se, onko jokin määräys ristiriidassa vai sopusoinnussa Suomessa lailla annetun säännöksen kanssa (PeVL 11, 12 ja 45/2000 vp).

Pöytäkirjan 1 artiklassa määritellään pöytäkirjassa käytetyt keskeiset käsitteet. Tällaiset määräykset, jotka välillisesti vaikuttavat aineellisten, lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten tulkintaan ja soveltamiseen, kuuluvat itsekin lainsäädännön alaan (PeVL 6/2001 vp).

Pöytäkirjan 2 artiklassa on yleismääräys yleissopimuksen soveltuvista määräyksistä sekä pöytäkirjan sopimusvaltioiden velvollisuudesta myöntää pöytäkirjassa määrätyt erioikeudet ja vapaudet pöytäkirjan määräysten mukaisesti. Kansainvälisen järjestön ja sen henkilökunnan ja muiden siihen liittyneiden henkilöiden erioikeuksia ja vapauksia koskevat määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan ja vaativat siten eduskunnan hyväksymisen (PeVL 38/2000 vp.).

Pöytäkirjan 3 artiklassa on määräys merenpohjajärjestön oikeushenkilöllisyydestä ja mainitaan erityisesti siihen liittyvät tietyt oikeustoimikelpoisuudet. Oikeushenkilöllisyydestä ja siihen liittyvästä oikeustoimikelpoisuudesta ja oikeudellisesta toimintakyvystä säädetään Suomessa lailla (PeVL 38/2000 vp.). Merenpohjajärjestön oikeushenkilöllisyyttä ja oikeustoimikelpoisuutta koskeva määräys on saatettu voimaan lailla Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen ja sen XI osan soveltamiseen liittyvän sopimuksen eräiden määräysten hyväk-

symisestä. Määräys kuuluu lainsäädännön alaan.

Pöytäkirjan 4—5 sekä 7—9 artiklaan sisältyy lukuisia erioikeuksia ja vapauksia, jotka tähän joukkoon kuuluvina vaativat eduskunnan hyväksymisen.

Mainittujen artiklojen määräykset poikkeavat monilta kohdin Suomessa voimassa olevasta lainsäädännöstä.

Pöytäkirjan 4 artiklassa määrätty merenpohjajärjestön toimitilojen loukkaamattomuus poikkeaa paikkaan kohdistuvan etsinnän ja takavarikon osalta Suomen lainsäädännöstä.

Euroopan unionin jäsenyydestä ja Euroalueeseen kuulumisesta johtuen rahapolitiikka ei pääsääntöisesti enää kuulu Suomen toimivaltaan. 5 artiklan rahaliikennettä koskevat vapautukset poikkeavat kuitenkin niistä valvontaa ja säännöstelyä poikkeusoloissa koskevista määräyksistä, joista säädetään valmiuslaissa. Siltä osin kuin rahapolitiikka valmiuslaissa säädetyiltä osin kuuluu Suomen toimivaltaan, määräys kuuluu lainsäädännön alaan.

Pöytäkirjan 7 artiklan 1 kappaleen a kohdan, 7 artiklan 2 kappaleen, 8 artiklan 2 kappaleen a kohdan ja 9 artiklan 1 kappaleen b kohdan mukainen lainkäyttöön liittyvä vapautus poikkeaa niin siviili-, rikos- kuin hallinto-oikeudellisesta tuomiovallasta Suomen lainkäyttöpiirissä ja kuuluu siten lainsäädännön alaan.

Pöytäkirjan 7 artiklan 1 kappaleen b kohdassa, 8 artiklan 2 kappaleen b kohdassa ja 9 artiklan 1 kappaleen a kohdassa myönnetty koskemattomuus pidättämistä ja vangitsemista vastaan poikkeaa pakkokeinolain säännöksistä. Pakkokeinolain säännöksistä poikkeaa myös 9 artiklan 1 kappaleen a kohdan mukainen henkilökohtaisten matkatavaroiden takavarikointia koskeva kielto.

Asiakirjojen loukkaamattomuus, josta määrätään 7 artiklan 1 kappaleen c kohdassa ja 9 artiklan 1 kappaleen c kohdassa poikkeaa Suomen lainsäädännöstä muun muassa takavarikon ja paikkaan kohdistuvan etsinnän osalta.

Pöytäkirjan 7 artiklan 1 kappaleen d kohta ja 9 artiklan 1 kappaleen d kohta laajentavat lailla voimaansaatetun diplomaattisia suhteita koskevan Wienin yleissopimuksen määräys-

ten soveltamisalaa.

Pöytäkirjan 7 artiklan 1 kappaleen e kohta ja 8 artiklan 2 kappaleen e kohta koskevat ulkomaalaisten maahantuloa Suomeen, ja kuuluvat lainsäädännön alaan perustuslain 9 § nojalla. Palvelusvelvoitteita koskeva koskemattomuus 7 artiklan 1 kappaleen e kohdassa sekä 8 artiklan 2 kappaleen d kohdassa poikkeavat muun muassa Suomessa asuvan työvoiman käyttöä koskevista valmiuslain säännöksistä.

Pöytäkirjan 7 artiklan 1 kappaleen f kohta, 8 artiklan 2 kappaleen f ja i kohta, 8 artiklan 3 kappale sekä 9 artiklan 1 kappaleen f kohta laajentavat diplomaattisia suhteita koskevan Wienin yleissopimuksen soveltamisalaa.

Pöytäkirjan 8 artiklan 2 kappaleen c kohdan ja 9 artiklan 1 kappaleen e kohdan mukainen verovapaus merenpohjajärjestön maksamien palkkojen, palkkioiden ja maksujen osalta poikkeaa tuloverolain säännöksistä ja määräykset kuuluvat myös perustuslain 81 §:n mukaan lainsäädännön alaan. Verolainsäädännön soveltamista koskee myös 7 artiklan 3 kappale.

Pöytäkirjan 8 artiklan 2 kappaleen h kohdassa tarkoitettu vapautus henkilökohtaisten matkatavaroiden tarkastuksesta merkitsee poikkeusta tullilain säännöksistä samoin kuin 8 artiklan 2 kappaleen g kohdan mukainen tullivapaa maahantuonti. Tullimaksujen osalta Suomella ei ole enää pääsääntöisesti lainsäädäntövaltaa, koska asia kuuluu EY:n yksinomaiseen toimivaltaan. EY:n lainsäädännön sallimissa rajoissa kansallisesti myönnettävät tullivapautukset koskevat asioita, joista on Suomessa säädettävä lailla, joten 8 artiklan 2 kappaleen g ja h kohdat kuuluvat lainsäädännön alaan.

Pöytäkirjan 7 artiklan 1 kappaleen b kohta laajentaa henkilökohtaisia matkatavaroita koskevien vapauksien ja helpotusten osalta diplomaattisia suhteita koskevan Wienin yleissopimuksen soveltamisalaa.

Pöytäkirjan 7 artiklan 6 kappale, 8 artiklan 2 kappaleen d kohta ja 9 artiklan 1 kappaleen e kohta täsmentävät sitä henkilöryhmää, jolle myönnetään lainsäädännön alaan kuuluvia erioikeuksia ja vapauksia, ja kuuluvat siten myös lainsäädännön alaan.

Pöytäkirjan 7 artiklan 4 kappaleessa, 8 artiklan 4 kappaleessa sekä 9 artiklan 2 kappale-

leessa määrätään erioikeuksista ja vapauksista luopumisesta. Yksilön oikeusaseman perusteita koskevana niiden määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan.

Matkustusasiakirjoja ja viisumeita koskevan 11 artiklan määräykset liittyvät perustuslain 9 §:n 4 momentissa tarkoitettuun ulkomaalaisen oikeuteen tulla Suomeen ja oleskella maassa, josta säädetään lailla.

Pöytäkirjan 14 artiklan 1 kappaleen määräykset jättävät riitojenratkaisukeinojen valinnan merenpohjajärjestön harkintaan ja vastaavat YK:n erioikeuksia ja vapauksia koskevan yleissopimuksen VIII artiklan määräyksiä. Artiklassa tarkoitettut riidanratkaisukeinot merkitsevät lähinnä sovitteluratkaisua, joka ei olisi riidan toista sopimuspuolta tai Suomea sitova. Määräys ei näin ollen kuulu lainsäädännön alaan. Sen sijaan pöytäkirjan tulkintaa tai soveltamista koskevien riitojen osalta sisältyy 14 artiklan 2 kappaleeseen tiettyissä tilanteissa pakollinen välimiesmenettely, jonka ratkaisu sitoo lopullisesti riidan osapuolia. Koska pöytäkirja sisältää lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä, välimiesmenettelyssä voi tulla Suomea sitovalla tavalla vahvistetuksi, miten tiettyä lainsäädännön alaan kuuluvaa sopimusmääräystä on tulkittava tai sovellettava. Tällaisen riitojenratkaisulausekkeen katsotaan kuuluvan lainsäädännön alaan.

4.2 Käsittelyjärjestys

Kansainvälisen merenpohjajärjestön erioikeuksia ja vapauksia koskevan pöytäkirjan määräykset ovat tavanomaisia kansainvälisessä käytännössä eikä niiden voida katsoa olevan ristiriidassa nykyaikaisen täysivaltai-

suuskäsityksen tai perustuslain 6 §:ssä säädetyn yhdenvertaisuuden kanssa.

Pöytäkirjan 14 artiklan määräykset välimiesmenettelystä kuuluvat lainsäädännön alaan, mutta kansainväliseen yhteistoimintaan kuuluvana tavanomaisena järjestelyinä ne eivät ole ristiriidassa nykyaikaisen täysivaltaisuuskäsityksen kanssa.

Edellä sanotuilla perusteilla pöytäkirja ei sisällä määräyksiä, jotka koskisivat perustuslakia sen 94 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla eikä sen voimaansaattamislaki sisällä säännöksiä, jotka koskisivat perustuslakia sen 95 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla. Pöytäkirja voidaan hallituksen käsityksen mukaan hyväksyä eduskunnassa äänen enemmistöllä ja sen voimaansaattamislaki käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä. Perustuslain tulkintakäytännön mukaan eduskunnan hyväksymistoimivalta ei koske yhteisön toimivaltaan kuuluvia sopimusmääräyksiä (PeVL 6/2001 vp). Eduskunnalta pyydetään hyväksyminen pöytäkirjalle vain siltä osin kuin se kuuluu Suomen toimivaltaan.

Edellä olevan perusteella ja perustuslain 94 §:n mukaisesti esitetään, että

Eduskunta hyväksyisi Kingstonissa 27 päivänä maaliskuuta 1998 tehdyn pöytäkirjan Kansainvälisen merenpohjajärjestön erioikeuksista ja vapauksista siltä osin kuin se kuuluu Suomen toimivaltaan.

Koska pöytäkirja sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Kansainvälisen merenpohjajärjestön erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
Kingstonissa 27 päivänä maaliskuuta 1998 Kansainvälisen merenpohjajärjestön erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §
Tämän lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

Helsingissä 15 päivänä kesäkuuta 2007

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ulkoasiainministeri *Ilkka Kanerva*

*(Suomennos)***PÖYTÄKIRJA****kansainvälisen
merenpohjajärjestön
erioikeuksista ja vapauksista**

Tämän pöytäkirjan sopimusvaltiot, jotka ottavat huomioon, että Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksella perustetaan Kansainvälinen merenpohjajärjestö,

palauttavat mieliin, että Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen 176 artiklassa määrätään, että merenpohjajärjestöllä on kansainvälisen oikeushenkilön asema ja järjestön tehtävien ja tarkoituspereien täyttämiseksi tarvittava oikeustoimikelpoisuus,

ottavat huomioon, että Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen 177 artiklassa määrätään, että merenpohjajärjestöllä on yleissopimuksen jokaisen sopimusvaltion alueella erioikeudet ja vapaudet, joista määrätään yleissopimuksen XI osan 4 osaston G alaosastossa ja että merenpohjajärjestön yrityksen erioikeudet ja vapaudet ovat ne, joista määrätään IV liitteen 13 artiklassa, ja

tunnustavat, että tietyt lisäerioikeudet ja -vapaudet ovat tarpeen Kansainvälisen merenpohjajärjestön tehtävien hoitamiseksi,

ovat sopineet seuraavaa:

1 artikla*Määritelmät*

Tässä pöytäkirjassa:

- a) "merenpohjajärjestö" tarkoittaa Kansainvälistä merenpohjajärjestöä;
- b) "yleissopimus" tarkoittaa 10 päivänä joulukuuta 1982 tehtyä Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimusta;

PROTOCOL**on the Privileges and Immunities
of the International Seabed Authority**

The States Parties to this Protocol,

Considering that the United Nations Convention on the Law of the Sea establishes the International Seabed Authority,

Recalling that article 176 of the United Nations Convention on the Law of the Sea provides that the Authority shall have international legal personality and such legal capacity as may be necessary for the exercise of its functions and the fulfilment of its purposes,

Noting that article 177 of the United Nations Convention on the Law of the Sea provides that the Authority shall enjoy in the territory of each State Party to the Convention the privileges and immunities set forth in section 4, subsection G of Part XI of the Convention and that the privileges and immunities of the Enterprise shall be those set forth in annex IV, article 13,

Recognizing that certain additional privileges and immunities are necessary for the exercise of the functions of the International Seabed Authority,

Have agreed as follows:

Article 1*Use of terms*

For the purposes of this Protocol:

- (a) "Authority" means the International Seabed Authority;
- (b) "Convention" means the United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982;

e) "sopimus" tarkoittaa 10 päivänä joulukuuta 1982 tehdyn Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen XI osan soveltamiseen liittyvää sopimusta. Sopimuksen mukaisesti sen määräyksiä ja yleissopimuksen XI osan määräyksiä tulkitaan ja sovelletaan yhdessä yhtenä asiakirjana; tätä pöytäkirjaa ja tämän pöytäkirjan viittauksia yleissopimukseen tulkitaan ja sovelletaan sen mukaisesti;

d) "merenpohjajärjestön yritys" tarkoittaa merenpohjajärjestön elintä kuten yleissopimuksessa määrätään;

- e) "merenpohjajärjestön jäsen" tarkoittaa:
- i) jokaista yleissopimuksen sopimusvaltiota; ja
 - ii) jokaista valtiota tai yhteisöä, joka on merenpohjajärjestön väliaikainen jäsen sopimuksen liitteen 1 osaston 12 kappaleen a)-kohdan mukaisesti;

f) "edustajat" tarkoittaa valtuuskuntien edustajia, varaedustajia, neuvonantajia, teknisiä asiantuntijoita ja sihteereitä;

g) "pääsihteeri" tarkoittaa Kansainvälisen merenpohjajärjestön pääsihteeriä.

2 artikla

Yleismääräys

Merenpohjajärjestölle ja sen yritykselle yleissopimuksen XI osan 4 osaston G alaosastossa ja IV liitteen 13 artiklassa erikseen myönnettyjä oikeudellista asemaa, erioikeuksia ja vapauksia loukkaamatta kaikki tämän pöytäkirjan sopimusvaltiot myöntävät merenpohjajärjestölle ja sen toimielimille, merenpohjajärjestön jäsenten edustajille, merenpohjajärjestön virkamiehille ja sen tehtäviä suorittaville asiantuntijoille sellaiset erioikeudet ja vapaudet, joista määrätään tässä pöytäkirjassa.

3 artikla

Merenpohjajärjestön oikeushenkilöllisyys

Merenpohjajärjestö on oikeushenkilö. Silä on oikeustoimikelpoisuus:

(c) "Agreement" means the Agreement relating to the Implementation of Part XI of the United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982. In accordance with the Agreement, its provisions and Part XI of the Convention are to be interpreted and applied together as a single instrument; this Protocol and references in this Protocol to the Convention are to be interpreted and applied accordingly;

(d) "Enterprise" means the organ of the Authority as provided for in the Convention;

(e) "member of the Authority" means:

- (i) any State Party to the Convention; and
- (ii) any State or entity which is a member of the Authority on a provisional basis pursuant to paragraph 12 (a) of section 1 of the annex to the Agreement;

(f) "representatives" means representatives, alternate representatives, advisers, technical experts and secretaries of the delegations;

(g) "Secretary-General" means the Secretary-General of the International Seabed Authority.

Article 2

General provision

Without prejudice to the legal status, privileges and immunities accorded to the Authority and the Enterprise set forth in section 4, subsection G, of Part XI and Annex IV, article 13, of the Convention respectively, each State party to this Protocol shall accord to the Authority and its organs, the representatives of members of the Authority, officials of the Authority and experts on mission for the Authority such privileges and immunities as are specified in this Protocol.

Article 3

Legal personality of the Authority

1. The Authority shall possess legal personality. It shall have the legal capacity:

- a) tehdä sopimuksia;
- b) hankkia ja luovuttaa kiinteää ja irtainta omaisuutta;
- c) olla osapuolena oikeudenkäyntitoimissa.

- (a) to contract;
- (b) to acquire and dispose of immovable and movable property;
- (c) to be a party in legal proceedings.

4 artikla

Article 4

*Merenpohjajärjestön toimitilojen loukkaamattomuus**Inviolability of the premises of the Authority*

Merenpohjajärjestön toimitilat ovat loukkaamattomat.

The premises of the Authority shall be inviolable.

5 artikla

Article 5

*Merenpohjajärjestön taloudelliset helpotukset**Financial facilities of the Authority*

1. Merenpohjajärjestö voi vapaasti rahoitusta koskevien valvonta- ja sääntelymääräysten sekä maksuaikarajoitusten estämättä:

1. Without being restricted by financial controls, regulations or moratoriums of any kind, the Authority may freely:

- a) hankkia mitä tahansa valuuttaa valtuutettujen kanavien kautta sekä pitää hallussaan ja luovuttaa mitä tahansa valuuttaa;
- b) pitää hallussaan varoja, arvopapereita, kultaa, jalometalleja tai mitä tahansa valuuttaa ja pitää tilejä missä rahalajissa tahansa;
- c) siirtää varojaan, arvopapereitaan, kultansa tai valuuttojaan maasta toiseen tai jonkin maan sisällä sekä vaihtaa jonkin hallussaan olevan valuutan mihin tahansa toiseen valuuttaan.

- (a) purchase any currencies through authorized channels and hold and dispose of them;
- (b) hold funds, securities, gold, precious metals or currency of any kind and operate accounts in any currency;
- (c) transfer its funds, securities, gold or currency from one country to another or within any country and convert any currency held by it into any other currency.

2. Merenpohjajärjestön on tämän artiklan 1 kappaleen mukaisia oikeuksiaan käyttäessään otettava huomioon kaikki merenpohjajärjestön jonkin jäsenen hallituksen sille tekemät esitykset, mikäli merenpohjajärjestö katsoo sen olevan mahdollista etujaan vahingoittamatta.

2. The Authority shall, in exercising its rights under paragraph 1 of this article, pay due regard to any representations made by the Government of any member of the Authority insofar as it is considered that effect can be given to such representations without detriment to the interests of the Authority.

6 artikla

Article 6

*Lippu ja tunnus**Flag and emblem*

Merenpohjajärjestöllä on oikeus pitää esillä lippuaan ja tunnustaan toimitiloissaan ja virkakäyttöön tarkoitetuissa ajoneuvoissaan.

The Authority shall be entitled to display its flag and emblem at its premises and on vehicles used for official purposes.

7 artikla

Merenpohjajärjestön jäsenten edustajat

1. Merenpohjajärjestön koolle kutsumiin kokouksiin osallistuvilla merenpohjajärjestön jäsenten edustajilla on tehtäviään suorittaessaan sekä kokouspaikalle ja sieltä pois matkustaessaan seuraavat erioikeudet ja vapaudet:

a) vapautus lainkäytöstä tehtäviensä hoitamiseen liittyvien suullisten ja kirjallisten lausuntojen ja kaikkien toimenpiteiden osalta, paitsi siltä osin kuin jäsen, jonka puolesta edustaja toimii, nimenomaan luopuu kyseisestä vapautuksesta tietyssä tapauksessa;

b) vapautus pidättämisestä ja vangitsemisesta sekä samat vapaudet ja helpotukset henkilökohtaisten matkatavaroidensa suhteen kuin myönnetään diplomaattisille edustajille;

c) kaikkien asiakirjojen loukkaamattomuus;

d) oikeus käyttää salakirjoitusta ja vastaanottaa asiakirjoja ja kirjeenvaihtoa kuriirin välityksellä tai sinetöidyissä säkeissä;

e) itseään ja puolisoaan koskeva vapautus maahanmuuttorajoituksista, ulkomaalaisten rekisteröinnistä ja kansallisista palvelusvelvoitteista valtiossa, jossa he ovat käymässä tai jonka kautta he matkustavat tehtäviään suorittaessaan;

f) samat helpotukset valuutanvaihtorajoitusten suhteen kuin myönnetään tilapäisissä virallisissa tehtävissä oleville vastaavanarvoisille vieraiden hallitusten edustajille.

2. Sen varmistamiseksi, että merenpohjajärjestön jäsenten edustajilla on täydellinen sananvapaus ja riippumattomuus tehtäviensä hoitamisessa, vapautus lainkäytöstä on jatkuvasti voimassa kaikkien heidän tehtäviensä hoitamiseen liittyvien toimenpiteiden osalta senkin jälkeen, kun kyseiset henkilöt ovat lakanneet toimimasta merenpohjajärjestön jäsenten edustajina.

3. Jos jonkin veron määräytyminen riippuu asuinpaikasta, sellaisia ajanjaksoja, joiden aikana merenpohjajärjestön kokouksiin osallistuvat merenpohjajärjestön jäsenten edustajat oleskelevat järjestön jonkin jäse-

Article 7

Representatives of members of the Authority

1. Representatives of members of the Authority attending meetings convened by the Authority shall, while exercising their functions and during their journey to and from the place of meeting, enjoy the following privileges and immunities:

(a) immunity from legal process in respect of words spoken or written, and all acts performed by them in the exercise of their functions, except to the extent that the member which they represent expressly waives this immunity in a particular case;

(b) immunity from personal arrest or detention and the same immunities and facilities in respect of their personal baggage as are accorded to diplomatic envoys;

(c) inviolability for all papers and documents;

(d) the right to use codes and to receive papers or correspondence by courier or in sealed bags;

(e) exemption in respect of themselves and their spouses from immigration restrictions, alien registration or national service obligations in the State they are visiting or through which they are passing in the exercise of their functions;

(f) the same facilities as regards exchange restrictions as are accorded to representatives of foreign Governments of comparable rank on temporary official missions.

2. In order to secure, for the representatives of members of the Authority, complete freedom of speech and independence in the discharge of their duties, the immunity from legal process in respect of all acts done by them in discharging their functions shall continue to be accorded, notwithstanding that the persons concerned are no longer representatives of members of the Authority.

3. Where the incidence of any form of taxation depends upon residence, periods during which the representatives of members of the Authority attending the meetings of the Authority are present in the territory

nen alueella tehtäviensä hoitamista varten, ei katsota asuinjaksoiksi.

4. Eri oikeuksia ja vapauksia ei myönnetä merenpohjajärjestön jäsenten edustajille heidän henkilökohtaiseksi hyödykseen vaan heidän merenpohjajärjestöä koskevien toimiansa riippumattoman harjoittamisen turvaamiseksi. Sen takia merenpohjajärjestön jäsenellä on oikeus ja velvollisuus luopua edustajalleen myönnetystä vapautuksesta aina, kun vapautus merenpohjajärjestön jäsenen käsityksen mukaan estäisi oikeuden toteutumista ja vapautuksesta voidaan luopua vahingoittamatta sitä tarkoitusta, jota varten se on myönnetty.

5. Merenpohjajärjestön jäsenten edustajien omistamilla tai käyttämällä ajoneuvoilla tulee olla vakuutus kolmansille aiheutuvien vahinkojen varalta sen valtion lainsäädännön ja määräysten mukaisesti, jossa ajoneuvoa käytetään.

6. Tämän artiklan 1, 2 ja 3 kappaleen määräyksiä ei sovelleta edustajan ja sen merenpohjajärjestön jäsenen viranomaisten välillä, jonka kansalainen hän on tai jonka edustaja hän on tai on ollut.

8 artikla

Virkamiehet

1. Pääsihteeri määrää ne virkamiesluokat, joihin tämän artiklan 2 kappaleen määräyksiä sovelletaan. Pääsihteeri esittää nämä luokat yleiskokouksen vahvistettaviksi. Tämän jälkeen luokat annetaan tiedoksi merenpohjajärjestön kaikkien jäsenten hallituksille. Näihin luokkiin kuuluvien virkamiesten nimet ilmoitetaan aika ajoin merenpohjajärjestön jäsenten hallituksille.

2. Merenpohjajärjestön virkamiehet on kansallisuudesta riippumatta:

- a) vapautettu lainkäytöstä virkatehtäviensä hoitamiseen liittyvien suullisten ja kirjallisten lausuntojen ja kaikkien toimenpiteiden osalta;
- b) vapautettu pidättämisestä ja vangitsemisesta.

of a member of the Authority for the discharge of their duties shall not be considered as periods of residence.

4. Privileges and immunities are accorded to the representatives of members of the Authority, not for the personal benefit of the individuals themselves, but in order to safeguard the independent exercise of their functions in connection with the Authority. Consequently, a member of the Authority has the right and the duty to waive the immunity of its representative in any case where in the opinion of the member of the Authority the immunity would impede the course of justice, and it can be waived without prejudice to the purpose for which the immunity is accorded.

5. Representatives of members of the Authority shall have insurance coverage against third-party risks in respect of vehicles owned or operated by them, as required by the laws and regulations of the State in which the vehicle is operated.

6. The provisions of paragraphs 1, 2 and 3 are not applicable as between a representative and the authorities of the member of the Authority of which he is a national or of which he or she is or has been a representative.

Article 8

Officials

1. The Secretary-General will specify the categories of officials to which the provisions of paragraph 2 of this article shall apply. The Secretary-General shall submit these categories to the Assembly. Thereafter these categories shall be communicated to the Governments of all members of the Authority. The names of the officials included in these categories shall from time to time be made known to the Governments of members of the Authority.

2. Officials of the Authority, regardless of nationality, shall:

- (a) be immune from legal process in respect of words spoken or written and all acts performed by them in their official capacity;
- (b) be immune from personal arrest or detention.

misesta virkatehtäviensä hoitamiseen liittyvien toimenpiteiden osalta;

c) vapautettu merenpohjajärjestön maksamiin palkkoihin ja palkkioihin sekä muihin merenpohjajärjestön suorittamiin maksuihin kohdistuvasta verotuksesta;

d) vapautettu kansallisista palvelusvelvoitteista siten, että valtioissa, joiden kansalaisia he ovat, kyseinen vapautus rajoitetaan koskemaan niitä merenpohjajärjestön virkamiehiä, joiden nimet on heidän tehtäviensä perusteella kirjattu pääsihteerin kokoomaan ja kyseisen valtion hyväksymään luetteloon; mikäli merenpohjajärjestön muita virkamiehiä kutsutaan palvelukseen, kyseinen valtio myöntää pääsihteerin pyynnöstä niin pitkän väliaikaisen lykkäyksen kyseisten virkamiesten palvelukseen kutsumiseen kuin on tarpeen tärkeän työn jatkumisen keskeyttämisen välttämiseksi;

e) vapautettu itsensä sekä puolisonsa ja elätettävänä olevien perheenjäsentensä osalta maahanmuuttorajoituksista ja ulkomaalaisten rekisteröinnistä;

f) oikeutettu saamaan samat erioikeudet valuutanvaihdon osalta kuin myönnetään vastaavanarvoisille diplomaattisten edustustojen virkamiehille kysymyksessä olevassa maassa;

g) oikeutettu tuomaan maahan tullivapaasti huonekalunsa ja muun irtaimen omaisuutensa ryhtyessään ensimmäistä kertaa hoitamaan tehtäväänsä kyseisessä maassa;

h) vapautettu henkilökohtaisten matkatavaroidensa tarkastuksesta, ellei ole painavia perusteita epäillä matkatavaroiden sisältävän sellaisia tavaroita, joita ei ole tarkoitettu henkilökohtaiseen käyttöön, tai tavaroita, joiden tuonti tai vienti on kielletty lailla tai kyseisen sopimusvaltion karanteenimääräysten alasta; tällaisessa tapauksessa tarkastus suoritetaan kyseisen virkamiehen läsnä ollessa ja virallisten matkatavaroiden osalta pääsihteerin tai tämän valtuuttaman edustajan läsnäollessa;

i) oikeutettu itsensä ja puolisonsa sekä elätettävänä olevien perheenjäsentensä osalta samoihin kotiuttamisetuihin kansainvälisten kriisitilanteiden aikana kuin myönnetään diplomaattisille edustajille.

tention in relation to acts performed by them in their official capacity;

(c) be exempt from tax in respect of salaries and emoluments paid or any other form of payment made by the Authority;

(d) be immune from national service obligations provided that, in relation to States of which they are national, such immunity shall be confined to officials of the Authority whose names have, by reason of their duties, been placed upon a list compiled by the Secretary-General and approved by the State concerned; should other officials of the Authority be called up for national service, the State concerned shall, at the request of the Secretary-General, grant such temporary deferments in the call-up of such officials as may be necessary to avoid interruption in the continuation of essential work;

(e) be exempt, together with their spouses and relatives dependent on them, from immigration restrictions and alien registration;

(f) be accorded the same privileges in respect of exchange facilities as are accorded to the officials of comparable ranks forming part of diplomatic missions to the Governments concerned;

(g) have the right to import free of duty their furniture and effects at the time of first taking up their post in the country in question;

(h) be exempt from inspection of personal baggage, unless there are serious grounds for believing that the baggage contains articles not for personal use or articles the import or export of which is prohibited by the law or controlled by the quarantine regulations of the Party concerned; and inspection in such a case shall be conducted in the presence of the official concerned, and in the case of official baggage, in the presence of the Secretary-General or his or her authorized representative;

(i) be given, together with their spouses and relatives dependent on them, the same repatriation facilities in time of international crises as are accorded to diplomatic agents.

3. Edellä 2 kappaleessa määrättyjen erioikeuksien ja vapauksien lisäksi pääsihteerille ja hänen poissaolonsa aikana sijaisena toimivalle virkamiehelle sekä merenpohjajärjestön yrityksen pääjohtajalle samoin kuin heidän puolisoilleen ja alaikäisille lapsilleen myönnetään ne erioikeudet ja vapaudet, edut ja helpotukset, jotka myönnetään kansainvälisen oikeuden mukaan diplomaattisille edustajille.

4. Erioikeuksia ja vapauksia ei myönnetä virkamiehille heidän henkilökohtaiseksi hyödykseen vaan heidän merenpohjajärjestöä koskevien toimien riippumattoman harjoittamisen turvaamiseksi. Pääsihteerillä on oikeus ja velvollisuus luopua kenelle tahansa virkamiehelle myönnetystä vapautuksesta, jos vapautus pääsihteerin käsityksen mukaan estäisi oikeuden toteutumista ja vapautuksesta voidaan luopua vahingoittamatta merenpohjajärjestön etuja. Kun kysymys on pääsihteeristä, yleiskokouksella on oikeus luopua vapautuksesta.

5. Merenpohjajärjestö toimii kaikkina aikoina yhteistyössä merenpohjajärjestön jäsenten asianomaisten viranomaisten kanssa helpottaakseen asianmukaista oikeudenkäyttöä, turvatakseen poliisimääräysten noudattamisen ja estääkseen kaikki väärinkäytökset liittyen tässä artiklassa mainittuihin erioikeuksiin, vapauksiin ja helpotuksiin.

6. Kyseisen valtion lakien ja määräysten mukaisesti merenpohjajärjestön virkamiesten omistamilla tai käyttämällä ajoneuvoilla edellytetään olevan vakuutus kolmansille aiheutuvien vahinkojen varalta.

9 artikla

Merenpohjajärjestön tehtäviä suorittavat asiantuntijat

1. Merenpohjajärjestön toimeksiannosta tehtäviä suorittaville asiantuntijoille (muut kuin 8 artiklassa tarkoitetut virkamiehet) myönnetään heidän tehtäviensä riippumattoman suorittamisen kannalta tarpeelliset erioikeudet ja vapaudet tehtävien suorittamisen ajaksi, tehtäviin liittyvään matkusta-

3. In addition to the privileges and immunities specified in paragraph 2, the Secretary-General or any official acting on his behalf during his absence from duty and the Director-General of the Enterprise shall be accorded in respect of themselves, their spouses and minor children the privileges and immunities, exemptions and facilities accorded to diplomatic envoys, in accordance with international law.

4. Privileges and immunities are accorded to officials, not for the personal benefit of the individuals themselves, but in order to safeguard the independent exercise of their functions in connection with the Authority. The Secretary-General has the right and the duty to waive the immunity of any official where, in the opinion of the Secretary-General, the immunity would impede the course of justice, and it can be waived without prejudice to the interests of the Authority. In case of the Secretary-General, the Assembly shall have the right to waive immunity.

5. The Authority shall cooperate at all times with the appropriate authorities of members of the Authority to facilitate the proper administration of justice, secure the observance of police regulations and prevent the occurrence of any abuse in connection with the privileges, immunities and facilities referred to in this article.

6. Pursuant to the laws and regulations of the State concerned, the officials of the Authority shall be required to have insurance coverage against third-party risks in respect of vehicles owned or operated by them.

Article 9

Experts on mission for the Authority

1. Experts (other than officials coming within the scope of article 8) performing missions for the Authority shall be accorded such privileges and immunities as are necessary for the independent exercise of their functions during the period of their missions, including the time spent on journeys

miseen käytetty aika mukaan lukien. Heille myönnetään erityisesti:

a) vapautus pidättämisestä ja vangitsemisesta sekä henkilökohtaisten matkatavaroiden takavarikoimisesta;

b) vapautus kaikesta lainkäytöstä tehtäviensä hoitamiseen liittyvien suullisten ja kirjallisten lausuntojen ja toimenpiteiden osalta. Tämä vapautus on jatkuvasti voimassa senkin jälkeen, kun kyseiset henkilöt ovat lakanneet toimimasta merenpohjajärjestön tehtävissä;

c) kaikkien asiakirjojen loukkaamattomuus;

d) oikeus käyttää salakirjoitusta ja vastaanottaa asiakirjoja ja kirjeenvaihtoa kuriirin välityksellä tai sinetöidyissä säkeissä yhteydenpidossaan merenpohjajärjestöön;

e) vapautus merenpohjajärjestön maksamiin palkkoihin ja palkkioihin sekä muihin merenpohjajärjestön suorittamiin maksuihin kohdistuvasta verotuksesta. Tätä määräystä ei sovelleta asiantuntijan ja sen merenpohjajärjestön jäsenen välillä, jonka kansallinen asiantuntija on;

f) samat helpotukset valuutan ja vaihtorajoitusten suhteen kuin myönnetään tilapäisissä virallisissa tehtävissä oleville vieraiden hallitusten edustajille.

2. Eri oikeuksia ja vapauksia ei myönnetä asiantuntijoille heidän henkilökohtaiseksi hyödykseen vaan heidän merenpohjajärjestöä koskevien toimiansa riippumattoman harjoittamisen turvaamiseksi. Pääsihteerillä on oikeus ja velvollisuus luopua kenelle tahansa asiantuntijalle myönnetystä vapautuksesta, jos vapautus pääsihteerin käsityksen mukaan estäisi oikeuden toteutumista ja vapautuksesta voidaan luopua vahingoittamatta merenpohjajärjestön etuja.

10 artikla

Lakien ja määräysten kunnioittaminen

Heidän erioikeuksiaan ja vapauksiaan loukkaamatta, kaikilla 7, 8 ja 9 artiklassa tarkoitetuilla henkilöillä on velvollisuus kunnioittaa merenpohjajärjestön sen jäsenen lakeja ja määräyksiä, jonka alueella he ovat merenpohjajärjestön tehtävissä tai jon-

in connection with their missions. In particular they shall be accorded:

(a) immunity from personal arrest or detention and from seizure of their personal baggage;

(b) in respect of words spoken or written and acts done by them in the exercise of their functions, immunity from legal process of every kind. This immunity shall continue notwithstanding that the persons concerned are no longer employed on missions for the Authority;

(c) inviolability for all papers and documents;

(d) for the purposes of their communications with the Authority, the right to use codes and to receive papers or correspondence by courier or in sealed bags;

(e) exemption from tax in respect of salaries and emoluments paid or any other form of payment made by the Authority. This provision is not applicable as between an expert and the member of the Authority of which he or she is a national;

(f) the same facilities in respect of currency or exchange restrictions as are accorded to representatives of foreign Governments on temporary official missions.

2. Privileges and immunities are accorded to experts, not for the personal benefit of the individuals themselves, but in order to safeguard the independent exercise of their functions in connection with the Authority. The Secretary-General shall have the right and the duty to waive the immunity of any expert where, in the opinion of the Secretary-General, the immunity would impede the course of justice, and it can be waived without prejudice to the interests of the Authority.

Article 10

Respect for laws and regulations

Without prejudice to their privileges and immunities, it is the duty of all persons referred to in articles 7, 8 and 9 to respect the laws and regulations of the member of the Authority in whose territory they may be on the business of the Authority or through

ka alueen läpi he näihin tehtäviin liittyen kulkevat. Heillä on myös velvollisuus olla puuttumatta kyseisen jäsenen sisäisiin asioihin.

11 artikla

Laissez passer -todistukset ja viisumit

1. Tämän pöytäkirjan sopimusvaltiot tunnustavat ja hyväksyvät laillisiksi Yhdistyneiden Kansakuntien laissez passer -todistukset, jotka on myönnetty merenpohjajärjestön virkamiehille, tämän vaikuttamatta merenpohjajärjestön mahdollisuuteen myöntää omia matkustusasiakirjoja.

2. Merenpohjajärjestön virkamiesten viisumihakemukset (siltoin kun viisumia edellytetään) käsitellään mahdollisimman nopeasti. Niiden merenpohjajärjestön virkamiesten viisumihakemuksiin (siltoin kun viisumia edellytetään), joilla on Yhdistyneiden Kansakuntien laissez-passertodistus, tulee liittää asiakirja, joka vahvistaa heidän matkustavan merenpohjajärjestön virkatehtävissä.

12 artikla

Päämajasopimuksen ja tämän pöytäkirjan välinen suhde

Tämän pöytäkirjan määräykset täydentävät päämajasopimuksen määräyksiä. Siinä määrin kuin jokin tämän pöytäkirjan määräys liittyy samaan asiaan, päämajasopimuksen ja tämän pöytäkirjan määräykset katsotaan mahdollisuuksien mukaan toisiinsa täydentäviksi siten, että molempia määräyksiä sovelletaan eikä kumpikaan määräys heikennä toisen vaikutusta; ristiriitatapauksessa päämajasopimuksen määräykset ovat ensisijaisia.

13 artikla

Lisäsopimukset

Tämä pöytäkirja ei millään tavoin rajoita tai haittaa erioikeuksia ja vapauksia, jotka jokin merenpohjajärjestön jäsen on myöntänyt tai saattaa tämän jälkeen myöntää me-

whose territory they may pass on such business. They also have a duty not to interfere in the internal affairs of that member.

Article 11

Laissez-passer and visas

1. Without prejudice to the possibility for the Authority to issue its own travel documents, the States Parties to this Protocol shall recognize and accept the United Nations laissez-passer issued to officials of the Authority.

2. Applications for visas (where required) from officials of the Authority shall be dealt with as speedily as possible. Applications for visas (where required) from officials of the Authority holding United Nations laissez-passer shall be accompanied by a document confirming that they are travelling on the official business of the Authority.

Article 12

Relationship between the Headquarters Agreement and the Protocol

The provisions of this Protocol shall be complementary to the provisions of the Headquarters Agreement. Insofar as any provision of this Protocol relates to the same subject matter, the two provisions shall, wherever possible, be treated as complementary, so that both provisions shall be applicable and neither shall narrow the effect of the other; but in any case of conflict, the provisions of that Agreement shall prevail.

Article 13

Supplementary agreement

This Protocol shall in no way limit or prejudice the privileges and immunities which have been, or may hereafter be, accorded to the Authority by any member of

renpohjajärjestölle siitä syystä, että merenpohjajärjestön päämaja tai aluekeskus tai toimisto sijaitsee kyseisen jäsenen alueella. Tämän pöytäkirjan ei katsota estävän lisäsopimusten tekemistä merenpohjajärjestön ja merenpohjajärjestön jonkin jäsenen välillä.

14 artikla

Riitojen ratkaiseminen

1. Tämän pöytäkirjan nojalla myönnettyjen erioikeuksien ja vapauksien täytäntöönpanon osalta merenpohjajärjestö antaa sopivat määräykset:

a) sellaisten yksityisoikeudellisten riitojen asianmukaiseksi ratkaisemiseksi, joissa merenpohjajärjestö on osapuolena;

b) sellaisten riitojen asianmukaiseksi ratkaisemiseksi, joissa on mukana merenpohjajärjestön virkamies tai merenpohjajärjestön tehtäviä suorittava asiantuntija, joka virallisen asemansa takia nauttii vapauksia, jollei pääsihteeri ole luopunut sellaisista vapautuksista.

2. Kaikki merenpohjajärjestön ja sen jäsenen väliset riidat, jotka koskevat tämän pöytäkirjan tulkintaa tai soveltamista ja joita ei ole ratkaistu neuvotteluteitse tai muulla sovitulla ratkaisutavalla kolmen kuukauden kuluessa jonkin riidan osapuolen sitä pyydettyä, annetaan jommankumman riidan osapuolen pyynnöstä kolmen välimiehen muodostaman välimiesoikeuden lopullisesti ja sitovasti ratkaistavaksi:

a) yhden välimiehen nimeää pääsihteeri, toisen riidan toinen osapuoli ja kolmannen, joka toimii välimiesoikeuden puheenjohtajana, valitsevat kaksi ensin mainittua välimiestä;

b) jos jompikumpi osapuoli ei ole nimenyt välimiestä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun toinen osapuoli on nimennyt oman välimiehensä, Kansainvälisen merioikeustuomioistuimen puheenjohtaja nimeää tämän. Jos kaksi ensin mainittua välimiestä eivät onnistu sopimaan kolmannen välimiehen nimeämisestä kolmen kuukauden kuluessa kahden ensimmäisen välimiehen nimeämisestä, Kansainvälisen merioikeus-

the Authority by reason of the location in the territory of that member of the Authority's headquarters or regional centres or offices. This Protocol shall not be deemed to prevent the conclusion of supplementary agreements between the Authority and any member of the Authority.

Article 14

Settlement of disputes

1. In connection with the implementation of the privileges and immunities granted under this Protocol, the Authority shall make suitable provision for the proper settlement of:

(a) disputes of a private law character to which the Authority is a party;

(b) disputes involving any official of the Authority or any expert on mission for the Authority who by reason of his or her official position enjoys immunity, if immunity has not been waived by the Secretary-General.

2. Any dispute between the Authority and a member of the Authority concerning the interpretation or application of this Protocol which is not settled by consultation, negotiation or other agreed mode of settlement within three months following a request by one of the parties to the dispute shall, at the request of either party, be referred for a final and binding decision to a panel of three arbitrators:

(a) one to be nominated by the Secretary-General, one to be nominated by the other party to the dispute and the third, who shall be Chairman of the panel, to be chosen by the first two arbitrators;

(b) if either party has failed to make its appointment of an arbitrator within two months of the appointment of an arbitrator by the other party, the President of the International Tribunal for the Law of the Sea shall proceed to make such appointment. Should the first two arbitrators fail to agree upon the appointment of the third arbitrator within three months following the appointment of the first two arbitrators, the third

tuomioistuimen puheenjohtaja valitsee kolmannen välimiehen pääsihteerin tai riidan toisen osapuolen pyynnöstä.

15 artikla

Allekirjoittaminen

Tämä pöytäkirja on avoinna allekirjoittamista varten kaikille merenpohjajärjestön jäsenille Kansainvälisen merenpohjajärjestön päämajassa Kingstonissa, Jamaikalla, 17 päivästä elokuuta 1998 lähtien 28 päivään elokuuta 1998 saakka ja sen jälkeen 16 päivään elokuuta 2000 saakka Yhdistyneiden Kansakuntien päämajassa New Yorkissa.

16 artikla

Ratifiointi

Tämä pöytäkirja on ratifioitava tai hyväksyttävä. Ratifioimis- ja hyväksymiskirjat talletetaan Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin huostaan.

17 artikla

Liittyminen

Tämä pöytäkirja on aina avoinna liittymistä varten kaikille merenpohjajärjestön jäsenille. Liittymiskirjat talletetaan Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin huostaan.

18 artikla

Voimaantulo

1. Tämä pöytäkirja tulee voimaan 30 päivän kuluttua kymmenennen ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan tallettamispäivästä.

2. Kunkin sellaisen merenpohjajärjestön jäsenen osalta, joka ratifioi tai hyväksyy tämän pöytäkirjan tai liittyy siihen kymmenennen ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan tallettamisen jälkeen, tämä pöytä-

arbitrator shall be chosen by the President of the International Tribunal for the Law of the Sea upon the request of the Secretary-General or the other party to the dispute.

Article 15

Signature

This Protocol shall be open for signature by all members of the Authority at the headquarters of the International Seabed Authority in Kingston, Jamaica, from 17 August until 28 August 1998 and subsequently until 16 August 2000 at United Nations Headquarters in New York.

Article 16

Ratification

This Protocol is subject to ratification, approval or acceptance. The instruments of ratification, approval or acceptance shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Article 17

Accession

This Protocol shall remain open for accession by all members of the Authority. The instruments of accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Article 18

Entry into force

1. The Protocol shall enter into force 30 days after the date of deposit of the tenth instrument of ratification, approval, acceptance or accession.

2. For each member of the Authority which ratifies, approves or accepts this Protocol or accedes thereto after the deposit of the tenth instrument of ratification, approval, acceptance or accession, this Proto-

kirja tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä kyseisen jäsenen ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan tallettamisen jälkeen.

col shall enter into force on the thirtieth day following the deposit of its instrument of ratification, approval, acceptance or accession.

19 artikla

Article 19

Väliaikainen soveltaminen

Provisional application

Valtio, joka aikoo ratifioida tai hyväksyä tämän pöytäkirjan tai liittyä siihen, voi milloin tahansa ilmoittaa tallettajalle, että se soveltaa tätä pöytäkirjaa väliaikaisesti enintään kahden vuoden ajan.

A State which intends to ratify, approve, accept or accede to this Protocol may at any time notify the depositary that it will apply this Protocol provisionally for a period not exceeding two years.

20 artikla

Article 20

Irtisanominen

Denunciation

1. Sopimusvaltio voi irtisanoa tämän pöytäkirjan ilmoittamalla siitä kirjallisesti Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerille. Irtisanominen tulee voimaan vuoden kuluttua ilmoituksen vastaanottamispäivästä, jollei ilmoituksessa määrätä myöhempää voimaantulopäivää.

1. A State Party may, by written notification addressed to the Secretary-General of the United Nations, denounce this Protocol. The denunciation shall take effect one year after the date of receipt of the notification, unless the notification specifies a later date.

2. Irtisanominen ei vaikuta millään tavalla sopimusvaltion velvollisuuteen täyttää ne tähän pöytäkirjaan sisältyvät velvoitteet, jotka se olisi velvollinen täyttämään kansainvälisen oikeuden nojalla tästä pöytäkirjasta riippumatta.

2. The denunciation shall not in any way affect the duty of any State Party to fulfil any obligation embodied in this Protocol to which it would be subject under international law independently of this Protocol.

21 artikla

Article 21

Tallettaja

Depositary

Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteeri on tämän pöytäkirjan tallettaja.

The Secretary-General of the United Nations shall be the depositary of this Protocol.

22 artikla

Article 22

Todistusvoimaiset tekstit

Authentic texts

Tämän pöytäkirjan arabian-, englannin-, espanjan-, kiinan-, ranskan- ja venäjänkieliset tekstit ovat yhtä todistusvoimaisia.

The Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts of this Protocol are equally authentic.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet täysivaltaiset edustajat siihen asianmukaisesti valtuutettuina ovat allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan.

Avattu allekirjoittamista varten Kingstonissa, 17. päivästä 28. päivään elokuuta 1998, yhtenä arabian-, englannin-, espanjan-, kiinan-, ranskan- ja venäjänkielisenä alkuperäiskappaleena.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned Plenipotentiaries, being duly authorized thereto, have signed the Protocol.

OPENED FOR SIGNATURE at Kingston, from the seventeenth to the twenty-eighth day of August one thousand nine hundred and ninety-eight, in a single original, in the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish languages.